

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Кафедра	Графічний дизайн	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	3–4

ЕСТЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, РЕСТАВРАЦІЇ

Семестр 3 (осінь 2021)
2 вересня — 14 жовтня

Викладач	Артеменко Андрій Павлович, доктор філософських наук, професор
E-mail	art.philos.academy@gmail.com
Заняття	Четвер 9.00–12.20, он-лайн режим конференція за посиланням https://us05web.zoom.us/j/4963505445?pwd=UldUY3ZEREVETERiR1RXMTJWajl5Zz09
	ауд. 202 (3 корпус)
Консультації	Четвер 12.30–13.30 23.09, 07.10
Адреса	к. 203, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-28-11 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (**скорочено — phil**); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf*. **Модульний контроль здійснюється з використанням програми EDMODO в режимі «поточний тест» та «Підсумковий тест» за попередньою реєстрацією за електронною поштою магістрантів.** Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультації з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна передбачає обов'язкові передумови для вивчення: закінчені курси з дисциплін «Філософія», «Естетика», «Історія сучасного мистецтва».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні рекомендації

1. Іваненко Т. О. Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій: методичні рекомендації для магістрантів 2 курсу ОНСВО Доктор філософії. Харків : ХДАДМ, 2016. 12 с.
2. Іваненко Т. О. Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій: методичні рекомендації для магістрантів 2 курсу СВО Доктор філософії (видання друге). Харків : ХДАДМ, 2019. 16 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: MicrosoftWord.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є підготовка магістрантів до самостійного критичного аналізу естетичних практик у сучасному мистецтві. Завдання дисципліни полягають в ознайомленні магістрантів з основними критеріями сприйняття візуального середовища, розумінні механізму аналізу дизайнерської практики в сфері візуальних комунікацій, мови візуальної комунікації.

На лекційних і семінарських заняттях магістранти набувають навички теоретичного аналізу та виявлення проблем в сфері розвитку дизайнерської діяльності з можливістю подальшого втілення результатів роботи у наукове середовище (статті, доповіді тощо). *Дисципліна забезпечує загальні компетентності ОПП «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація» ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, спеціалізовані (фахові) компетентності: ФК* здатність аналізувати наукові питання та виявляти проблеми у сфері розвитку сучасного мистецтва, естетичних практик, формуванні семіотичної моделі сучасної культури.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним сприйняттям розвитку сучасного мистецтва, естетичних практик, формування семіотичної моделі сучасної культури.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 2-го курсу (4 кредитів ECTS, 120 навчальних години, в тому числі 36 годин — аудиторні лекційні та семінарські заняття та 84 години — самостійні). Всього курс має 1 модуль та 5 тем.

Осінній семестр: 45 годин: 9 — лекції, 2 — семінарські заняття, 33 — самостійні.

ЕСТЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, РЕСТАВРАЦІЇ.

Тема 1 Проблема сприйняття. Феноменологічний підхід..

Тема 2. Проблема знаку. Семіотичний підхід

Тема 3. Проблема сенсу. Герменевтичний підхід.

Тема 4. Візуальна риторика і атмосфера сприйняття.

Тема 5. Логіка культури і «Нова структура sensibility».

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на завершення семінарських завдань та закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни в контексті власного наукового дослідження (теми кваліфікаційної роботи). Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи. Для тих магістрантів, які бажають покращити результат, передбачені тестові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	В		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як магістрантам, так і викладачу. За необхідності магістрант має спитати дозволу вийти з аудиторії (окрім заліку). Під час проведення занять он-лайн обов'язкова авторизація слухача. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з магістрантами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо магістрант пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання, або виконати відповідний тест у програмі EDMODO.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Магістрант зобов'язаний дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної

доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічено списування, магістрант втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — магістрант отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
02.09	1	лекція	Проблема сприйняття. Феноменологічний підхід.	4		
09.09	2	лекція	Проблема знаку. Семіотичний підхід	4		
09.09	3	лекція	Проблема сенсу. Герменевтичний підхід.	4		
16.09		семінар	Застосування феноменологічного та семіотичного підходів для аналізу естетичних практик сучасного мистецтва.	4	Есе на 1500 знаків. Роздруківка Обговорення робіт За умов он-лайн навчання – виконати тест за 1 темою курсу в програмі EDMODO	Роздруківка приноситься на заняття Письмово
23.09	4	лекція	Візуальна риторика і атмосфера сприйняття.	4		
30.09	5	лекція	Логіка культури і «Новая структура sensibility»	4		
07.10 14.10		семінар	Візуальні системи в інформаційному суспільстві. Методи візуалізації інформації.	4	За умов он-лайн навчання – виконати тест за 3 та 4 темою курсу в програмі EDMODO Доповідь (усно), 5 хвилин, інтерпретація тем дисципліни в межах власної кваліфікаційної роботи.	Роздруківка приноситься на заняття 5 балів додатково за обґрунтовану критику виступів магістрантів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–20

2	Поточний контроль	0–20
3	Поточний контроль	0–20
4	Поточний контроль	0–40
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Магістрант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Магістрант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Магістрант в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Магістрант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Магістрант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Магістрант не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Магістрант в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність магістранта під час семінарських занять (3), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

1. Алфьорова З. І. Візуальне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століття: Автореф. дис... д-ра мистецтвознавства: 26.00.01 / ХДАК. Харків, 2008. 40 с.
2. Артеменко А.П., Артеменко Я.И. Principles of visual representation of dynamic objects. // Вестник харьковской государственной академии дизайна и искусств 2015, №6 - С. 118-121.
3. Артеменко А.П., Артеменко Я.И. От репрезентации пространства к пространству репрезентации: современные визуальные исследования // Вестник Томского государственного университета (серия Философия, Социология, Политология), 2018 № 44 С. 61–69. DOI: 10.17223/1998863X/44/6
4. Артеменко А. П., Артеменко Я. И. Гуманизация, или технологии «мягкой власти» в городском пространстве: семиотика лофта // Вестник Санкт-Петербургского университета. Социология. 2018. Т. 11. Вып. 3. С. 319–331. <https://doi.org/10.21638/spbu12.2018.304>

5. Artemenko A., Artemenko Ya. Existential foundations of the city mental image // Ankara. Modern Türklük Araştırmaları Dergisi, 2018,15 (2): 239-256; DOI: 10.1501 / MTAD.15.2018.2.14
6. Артеменко А.П. Метамодерн и его эстетический опыт: визуализация мировоззренческой и ценностной парадигмы в современной архитектуре. // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки: науковий журнал Житомир: Вид-во Житомирського держ. ун-ту імені І. Франка, 2019. Вип. 1 (85). С. 45-55. DOI 10.35433/PhilosophicalSciences.1(85).2019.45-55
7. Бёме Г. «Атмосфера» как фундаментальное понятие новой эстетики. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://metamodernizm.ru/atmosphere-and-a-new-aesthetics/> (дата обращения 15.08.2020)
8. Ван ден Аккер Р. Интервью в Москве. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://metamodernizm.ru/robin-van-den-akker-interview-in-moscow/> (дата обращения 15.08.2020)
9. Вермюлен Т., ван ден Аккер Р. Заметки о метамодернизме. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://metamodernizm.ru/notes-onmetamodernizm/> (дата обращения 15.08.2020)
10. Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. — М.: Академический проект, 2009.
11. Даниленко В. Я. Майбутнє європейського дизайну. Харків : Колорит, 2007. 197 с.
12. Дженкс Ч. Язык архитектуры постмодерна. Москва: Стройиздат, 1985. 136 с.
13. Зукин Ш. Культуры городов. Москва: Новое литературное обозрение, 2015. 419 с.
14. Лакан Ж. Телевидение. Пер. с фр. Черноглазова. М.: ИТДК «Гнозис», Издательство «Логос», 2000. 160 с.
15. Латур Б. Пересобирая социальное. Введение в акторно-сетевую теорию. Москва: ИД ГУ ВШЭ, 2014. 384 с.
16. Лефевр А. Производство пространства. Москва: Streike Press, 2015. 432 с.
17. Ло Дж. Объекты и пространства. Социология вещей: сб. ст. Москва: Территория будущего, 2006. С. 223–244.
18. Моррис, Ч.У. Основания теории знаков // Семиотика. Сборник переводов. Под ред. Ю. С. Степанова. М.: Радуга, 1982. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://web.archive.org/web/20120403135611/http://elenakosilova.narod.ru/studia/sinn/morris.htm>
19. Пирс, Ч.С. Что такое знак? // Вестн. Томского гос. ун-та. Сер. Философия. Социология. Политология. – 2009. – № 3 (7). – С. 88–95.
20. Серто М. де. Изобретение повседневности. СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2013. 330 с.
21. Харман Г. Четвероякий объект: Метафизика вещей после Хайдеггера / пер. с англ. А. Морозов и О. Мышкин. Пермь: Гиле Пресс, 2015. 152 с.
22. Цумтор П. Размышляя об архитектуре. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.ec-a.ru/index.php?mn=gazdel&mns=wzpb6g59pplxu7_ru (дата обращения 15.08.2020)
23. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. СПб.: ТОО ТК "Петрополис", 1998. 432 с.
24. Яковлева Л. Атмосфера архитектурно-городских пространств в эстетике Гернота Бёме // TERRA AESTHETICAE 1 (3) 2019 : THEORIA.P. 43-66